

In prouinciis ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις professionibus ἀπογραφαῖς
autem magis μᾶλλον utuntur . χρῶνται.

Ἐγένετο νόμος τις τοιούτου τρό- ἀλέκτορος ἄσεβων ζώων ἄσεβης
που πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅπως ὅστις ἄνθρωπος. καὶ ἐπὶ ἀμάξης ἐξευγμέ-
πατροκτόνιον πεποιήκει δημοσίως νης μελανοῖς βουσὶν κατενεχθῇ εἰς
εἰς μολγὸν πεμφθεὶς συνραφῇ μετὰ θάλασσαν, καὶ ῥιφθῇ εἰς βαθύ.]
ἐχίδνης, καὶ κυνὸς καὶ πιθήκου, καὶ

COLLOQVIVM HARLEIANVM

(Cod. Harl. 5642 saec. X)

[29 ^r] περιμηλιας de sermone	ανατροφεν consuetudinem	
καθημερινες cotidiano	ποεσειας facias	30
υεπροσφιλτατε fili amantissime	ουδεν γαρ nihil enim	
καταδεξε percipe	ουτος ita	
5 τους εμους meis	αναγκαιον necessarium	
λογους sermones	ειναι esse	
μαγιστον maximum	ιμεταμαθεματα ¹⁾ nisi studia	35
σερδος estivum lucrum est	εανδετιςσχοι si quis autem tibi	
τουπατρος patrem	ενοχλεσαι molestatur	
10 ακουειν audire	μενικον indica	
ορθρισεουν manica ergo	τοδιδασκαλο praeceptorum	
προ παντων ante omnia	γραφε scribe	40
εντικολε in scolam	αγναγνοσε lege	
διανφανεντος inlucescente	ψεφικον computa	
15 του ουρανου celo	προσελικιαιν ad etatem	
ενδιε uestite	τενακμαζουσιν uigentem	
υποδεσεσε calciate	ελθεσ peruenias	45
τενοψυν faciem	και εμπιρος et peritus	
και υπαγε et uade	και δοκιμος et probus	
20 πρωτον primum	προς ταυτα ad hec	
προστον ρομαιον apud latinum	περ puer	
παραγραφεα apud scriptorem	αποκρινου responde	50
παρα γραμματικα apud grammaticum	πατηρ pater	
παρα ρεθορα apud oratorem	τιμιότε carissime	
25 αποκανδινεθεσ ut possis	κατεδεξε percipe	[29 ^v]
ανθρωπον ινε homo esse	τους εμους meos	
και ορα et uide	ομηλιας sermones	55
μητινα ne quam	εκουσα πάντα audiui omnia	

1) ατα sup. scr. pro ε ||

και εις μνημη et in memoriam	ιδου προχεχω ut decet	
καθημεν condidi	καλος ηπας ingenuitiu	40
καριτας gratias	ως πρεπει porrige mihi puer	
ομολογο confiteor	τουγενιακου manualet	
5 μεγαλας maximas	επιδοσ μοινοε cito ergo	
παρα θεον apud deum	τοαναλογιαν porrige	
και διδασκι et doces	ταχεοσ οιν librum	45
και δαπαναε et inpendas	επιδοσ reuolue	
και νυνεχεε et intellegas	το βιβλιον lege	
ανθρωπον hominem	ανιλεεον cum uoce	
10 ειναι esse	αναγνωθι aperi	
αναετα ποε surge puer	μεταφονεε οε	50
τικαθετε quid sedes	ανυξον computa	
ααρων tolle	το ετομα modo bene	
παντα omnes	ψεφικον fac	
15 βιβλια libros	μαρτικαλοε locum	
ταρομαια latinos	δοιεεον ut scribas	55
ταε διεθεριαε membranas	τοπον dictatum	
και ταε πενακιλαε et pugillares	ιναγραφεε mercedem	
και τεν παραγροφεν et locellum	ουνενεγκαε non attulisti	[30 ^r]
το μελαν et praeductilem	εταεα petiui	
20 και τουε καλμουε atramentum	τον πατερα patrem	60
απελθομεν et cannas	καιεινεν et dixit	
αεναεαμεθα eamus	εγωαυτοε ego ipse	
χερε salutemus	ελευεαμε ueniam	
κιριε aue	εικι ibi	
25 διδασκαλε domine	αμα nouiter	65
καλοεκοι praeceptor bene tibi	θελο γαρ uolo enim	
γενοτε sit	καιανοδοικιν et experimentum	
ανοεμερον ab hodie	λαβειν accipere	
φιλονιν studere	πραξον ου age ergo	
30 θελο uolo	επιμελοε diligenter	70
εροτοεοουν rogote ergo	ιναετοιμοεε ut paratus sis	
ρομαικτι latine	ετοιμοε ειμι paratus sum	
λαλιν loqui	εψαγαρ incendienim	
διδασκο εε doceote	τονλιχνον lucernam	
35 εαν με προεκεε si me attendas	και την νυντα et nocte	75
ecce attendo ¹⁾	εμελεταε meditatus sum	
bene dixisti	καλοε bene	

1) membrana perforata ante ecce et bene ||

ενοουεας fecisti	ειστονπρετοριν β' inpraetorium	
αρτισεπαινο modote laudo	επρατεν agebat	
δοστρανον da labia	προεγορευθαι salutatus est	
τοπιξιον buxis	υποτοναρχοντον a magistratibus	[30 ^u]
5 καθος sede	και επιστολας et epistolas	46
γραφε scribe	ελαβεν accepit	
ορθος rectus	υποτον κιρι adomi	
εννεαζις stupes	νοντονεμον nismeis	
τασκερεας apices	τον αυτοκρατορον imperatoribus	50
10 ποιεσαν fac	και ευθεος et continuo	
τωνγγραματων litterarum	προελθεν ascendit	
τομελαν atramentum	ειστοερον intemplum	
τοσον tuum	και αιθεσεν et immolauit	
υδρον ολιγον aqua paucum	τοαιωνιο pro aeterno	55
15 ιδουαρτι ecce modo	καιτενικε etuictoria	
καλος εχει bene habet	των αυτοκρατορων imperatorum	
τον καλαμον kannam	και καθελτεν et descendit	
επιδος porrige	χημερονδε hodie autem	
τοσμιλιον scalpellum	διακρισεον conditione	60
20 ποταπον qualem	ακουει audit	
θελις uis	απωρας ab hora	
οξυθελο acutum uolo	προτις prima	
ηομβλιμ aut hebe	αφορμας occasiones	
οξυθελιω acutum uis	τητις queris	65
25 διατι quare	πρατιν agere	
ετθες heri	και νοουιδιαις et nescis	
εργεσσας cessabas	οτιαιαγριαi quod faerie	
και διλες et meridie	τουςνεδας pueros	
ειστινοικοιαν indomum	απεδευτους indoctos	70
30 ενεζες laudibus	ποιοιειν faciunt	
ουκες non eras	διξον ostende	
εγωσε ego te	ιδο uideam	
εζετασα quesui	πος quomodo	
και εκουσα etaudiui	εγραψας scripsisti	75
35 παντα omnia	καλοσλιαν beneualde	
παρατου aputa	αξυοκει dignusest	
τροφεοσσουειμ lum numtuum sum	δαρεναι uapulare	
απερεπουεας que fecisti	ιδου ecce	
ψευδεται mentitur	συνοχοροκου concedo tibi	8
40 οειπονκοι quid tibi dixit	χημερονδε hodie autem	
μεθεαυτου secum	υπαγε uade	

και αρισθεον et prande	αξυος · ει dignus es	
και απατου αριστου et a prandio	εσπαζομενσε salutabam te	
ταχεος cicius	τριτημερα die tertio	
ελοη ueni	ανοεντοερο sursum intemplo	45
5 καλας ωρας bonas horas	και ουπροσεσχες et non adtendebas	
καλοccου bene tibi	καγονρος ego ad	
γεντο sit	εκυνοιν orabam	
παλινερο iterum dicam	καιιτων φιλον et amicum	
σινμικτα commixta	τον σον tuum	50
10 και αναγκεας et necessaria	εορον uidebam	
εστινδε est autem	μεταcou cum te	
ταυτα haec	οροοτι uideo quod	
ασναςμος salutatio	λουσαμενος lotus	
λογον sermonum	επιδιπνον adcenam	55
15 ενεροτερικ interrogationes	απερχου ibas	
λεδοραι maledicte	τισεκαιου quidte et non	
και αλλανολλα et alia multa	δυναμαι possum	
κυριε domine	αντηπειν contra dicere	
χερε salue	αυτο ει	60
20 κοθιες · αι · saluussis semper	πολλαγαρ multa enim	
προσφιλτατε amantissime	ηπενμοι dixi mihi (<i>ex mus corr.</i>)	
πος quomodo	υπαγοουν εο ergo	
τα πραγματα cou res tue	ιναταχεος ut cito	
παντακαλος omnia bene	υποστρθψο redeam	65
25 οκεθεοι quomodo dic	υπαγεουν due te ergo	
θελουσιν uolunt	τιστεγας quidstas	
[31r] τι πραττις νυν quid agis modo	δραμεουν curre ergo	
επραττον agebam	καιεινεαυτο et dic illi	
νυνδε nunc autem	ιναμεινεμε ut maneatne	70
30 σκολαζομοι uacamihi	εχογαυαυτο habeoenime	
θελο coi uolo tibi	τινотеπειν aliquid dicere	
ενχιρησαι iniungere	εχδεξεμαι ου expectabam ergo	
την διεκεσιν administrationem	προτο primum	
πραξηοccου accionistue	ειστην οικιαν in domum	75
35 αγομεν eamus	ανελευσομε ibo	
περινατι ambula	ιδουοδε ecce hic	
και ικαγο et ego	καθηζομενον sedentem	
δοσοκοι do tibi	τευτον talem	
τι πραξες quidagas	εμειδας mescis	80
παντων γαρ omniumenim	αλλα ταχεος sed cito	
των αγαθων bonorum	επουσας fecisti	

οσοιπειπον quodtibidixi	ταρχιρας εχε manus habe	40
ουδεπον nondum	καιδερικμε et cedisme	
διατι quare	φοβουμαι timeor ²⁾	
αρτιποιο modo facio	μεγαλη ³⁾ σου magna tua	
5 επευδογαρ properoenimforas	ηξαια dignitas	
εξο · πινω esurio	δυναμεσε possum te	45
εισγαμους innuptias	καγοδιρε ego cedere	
προσφιλον ad amicum	αλλαεγλαβουμεσε set uereor te	
[31 ⁿ] δεχονταιμε expectabant me	καιεθιαπρονια et diuina prouidentia	
10 ινα λουσομαι ut lauem	ληδερικμε male dicisme	
ινα γε ουν ducteergo	κακεκαιφαλε male caput	50
τιεστιγας quidstas	σταυροθιεε crucifigaris	
τισοιανικει quod tibi pertinet	κακοςποιεε malefacis	
ενιτροποσμου · ει procurator meus es	καιουκοιδας et nescis	
15 υπαγε ducte	οτιυσιμπερικοι quod non expedit tibi	
αναχορει recede	διατι οτιεγω quare quoniam ego	55
αναχορεεε recessio	ευγενεε ingenuus	
επιθετα inpostor	ανθρωποσειμι homosum	
λετιορικμε maledices me	κυδεαχριοε tuaudem nequam	
20 καρικτε maligne	ειγενεχε seruus	
καιμικεε et odiose	θελικουν silentium habe	60
αυτοεε ipsis	μαθειν uis ergo	
ταυτα ποιεε ista fac	ουκειμικοι discere	
αναδεετατε expuderate	ουκοε nonsumtibi	
25 κυοπα tace	ουκενιθετα par	
καλοε · κοι · αι bene tibi sit	θελωμεθινει ⁴⁾ non inportor	65
αναδεετατε nequissime	ποτερον uolo discere	
ανθρονε homo	δουλοειναι utrum	
ταυτασκουεταε ista audi et	ηαπαελυθεροε seruus esset	
30 οδεεποτηεου ¹⁾ dominus tuus	οικιδομικοι aut libertus	
ειπαναντηαι μοι si obuiat mihi	λογικμον non do tibi rationem	70
αφεε · ιδε sine uideo	διατι quare	
τι μοιποιεε quid mihi facis	οτιουκιαεριοε quoniam non est dignum	
ου φροντιεουε non curo	αγομεν eamus	[32 ^t
35 ταιεαπιλαιε minationes	προετοε κυριοεουε addominum tuum	
πολλα multa	τιχον forasse	75
ετδικο uindico	εγογαρ ego enim	
αφελπιεμενε deperate	ευγενεε ingenuus	
εκει ιβι	παειν omnibus	

1) η pro ε sup. scr. || 2) οε incertum || 3) η pro ε sup. scr. || 4) ω pro ο sup. scr. ||

γνωριςμος notus	απλουστατος simplices	40
καιοικοδεσποτις et pater familias	μθημον nobiscum	
φενεται apparet	ανοροπος ²⁾ homines	
ανοτισοψιοccου a facie tua	αναψυχαι delectare	
5 απελθομενημεις eamus nos	μετα τουτον cum talibus	
εανελθαι siuenerit	σπαταλεσαι conuersare	45
αυρελιος aurelius	οδεαδελφος μου frater autem meus	
μηεπιλαθεις ne obliuiscaris	παρετερατο excusauit	
εινειναυτο dicere illi	ετθεςγαρ heri enim	
10 οτινταυταημιν quia hic eram	ειστον βαλανιον in balneum	
εκδεχεμε expectame	εδιαν̄εποιεσεν rixam fecit	50
ευχεροσελθας oportune uenisti	απαγκασθις cunctis	
εξητουν ¹⁾ ce quaerebamte	υποανδρον ab amicis	
τιεγενητομοι quod factum est mihi	μεθιστον ebrius	
15 κακον malum	και δεσονται ³⁾ et confunditur	
απελθομεν eximus	προελθιν procedere	55
λουομεθα lauari	εαν παντα si omnia	
οπουνλουομεθα ubi ergo lauam	καλος bene	
οπουθελις ubi uis	τεριτημεραν tertium diem	
20 οσεορτηεστιν cum dies festus est	ιππικοσεστιν circum·est	[32 ^a]
ελαβον acceperunt	και μεταταυτα et postea	60
ημεινλαχανα nobis olera	θεατρα ludi	
ταριχον salsum	τον μονομαχον gladiatorum	
καλον bonum	κεκαινοτερον ουν nouiter ergo	
25 καιοικθιας et pisces	θεορεκομεν spectemus	
οψονια stipendia	και ουτος et sic	65
κρεας carnem	μεταεκεινου cum illo	
οινονιδιν uinum suaue	λουομεθα lauemur	
καιορνιο et gallinas	οταν quando	
30 καλοσεχομεν bene habemus	απολιςων dimittunt	
εγωειμικαιου ego sum et tu	θεοριαι spectacula	70
καιαλλοι δυο et alii duo	ωσθελις quomodo uis	
φιλοι amici	ουκεστιν ουτος non est iste	
οπουουν ubi ergo	λουκιος lutius	
35 ευφρενομαι putamus	οθοεμον quis meum	
ονουθελεται ubi uultis	αργιρων aes	75
κολλεγιον collegium	εχον habens	
γενεσθo fiat	οδε εστιν hic est	
αλλαθελομεν se uolumus	προσελθον ουν accedens ergo	

1) η pro ε sup. scr. || 2) vo sup. scr. || 3) prior ι sup. scr. ||

απακομαιαυτον salutabo eum	ουκεστιν non est	40
χερε αυε	καλον bonum	
οικοδεσποτα paterfamilias	ελευθερο libero	
ουδερο ¹⁾ nondum	ανθρωπο homini	
5 δινομαι possum	και οικο et patri	
λαβειν accipere	δεσποτες familias	[33 ^r]
τοεμον meum	και λουδυρι et maledictus	46
ομοι quodmihi	οθεριομαχος uestianus	
οφιλεις debes	αφεσεμε dimitteme	
10 τουκουτοχρονο tanto tempore	και τουκοδον et dentes	
λεγεις dicis	τασαυτου eius	50
βοκομεναι insanis	εκτιναζο ²⁾ executio	
εδανισακοι foenerauitibi	καγοσε · εκτιφλο egote · exceco	
αρπριον aees	θεορο uideo	
15 καιλεγεις et dicis	τιμοινοιες quid mihi facies	
τιμενε insanus	εγοεποιεσο ego faciam	55
αποστερατα fraudator	ειςφιλακην in carcerem	
ουκινοςκιςμε noncognoscisme	απελθειν ire	
υπαγε duce	οπουαζιος ubi dignuses	
20 Ξειτι quaere	γερασαι senescere	
τινι cui	λεδοριμε maledicisme	60
εδανισας fenerasti	φιλακιτα custodita	
εγογαρ egoenim	ουφροντιζοce noncurote	
ουδεν cou nihil tuum	φιλονεχis amicum habes	
25 εχο habeo	και με ειρεσις et me inuenies	
εκπλεκει explicatum est	εχοντα habentem	65
ομοσον μοι iura mihi	καλοςλεγεις benedicis	
ομνυον iuro	ιδουσινχοροκοι ecceconcedotibi	
οπουθελις ubi uelis	υπαγε · οδε uade quod	
30 αγομεν eamus	αναγκεονεστιν necessarium est	
ομοσον iura	τουςγυνεκις mulieribus	70
εντο · ερο intempro	καγο · εος · εχομεθα ego dum uenimus	
ματον θεον τουτον per deum hunc	επεσουσιν coquant	
ουδενμοι nihil mihi	και ενιμελος et diligenter	
35 εδσкас dedisti	ερτικοςιν condiant	
αρτικαλος modo bene	καιαρονημειν et tollenobis	75
και αμφις et contra	αλαξιμα mutatoria	
βετεςιν uersiam	ειστον βαλαμον in balneum	
ποιησαι facere	καιανονεζον etaperi	

1) ο post p pro a sup. scr. || 2) α sup. scr. ||

τοαρματον armatum	ανελθα ⁴⁾ uade	
καιευρεσις · εσο etinuēiesintro	προστον ad fra	40
μαρcouπιτον sacellum	αδελφον trem	
ενοεστιν · αργιριον inquoest aes	και εινον et die	
6 και φερε ταχεος et affercito	αυτο ei	
προστοντρανεζιτον adnummularium	τισοι quid tibi	
ευτικος feliciter	ενοιεσαν fecimus	45
εγραψα scripsi	ιναμελες ut neglegas	
περιομη desermo	εμας nos	
10 λιας ne coti	εγοce ego te	
καθημε dia ¹⁾)	αγανο diligo	
ριναic no	εγωce egote	50
τιεστιν quidest	φιλο amo	
αδελφε frater	μαθον θεον perdeum	
15 διατι ουκι quarenon	μαθοουρανον per caelum	
ελθεc προς uenistiad	μαθονηλιον persolem	
τονναον templum	μαθονγην perterram	55
ειcτην addo ²⁾)	μαθονcωτη persalutem	
οικιαν muin	ριανμου meam	
20 προστον adfo	καιαυτοc et ipse	
αγορα rum	ειδεc scis	
προστον adaudi	επιδε quoniam	60
ακουατεριον torium	φιλοc amicus	
προστον adiu	ημων noster · es	
25 δικαcτεμ dicein	πεδαριον puer	
προστον adeon	ταχεoc cito	
ενατικην sularem	ποιεcαν fac	65
ειcτιν inciui	και αρον et tolle	
πολεν tatem	τα cαβανα sabana	
30 ειcτοκοριc aduillam	επιδε quoniam	
[33 ^{u)}] προστον adfra ³⁾)	λουcαcειαι lauari	
αδελφον trem	θελο · και uolo et	70
ημων nostrum	ουδεcτινοδε nubesthic	
εγοce egoe	τον πεδαριον ⁵⁾) de pueris	
35 υπομενο sustinui	τον αδελφον de fratribus	
και διαce et propter te	τον φιλον de amicis	
βραδεoc tarde	τον δουλον de seruis	75
εδιπνεca prandidi	διατι quare	

1) sequitur rasura || 2) sequitur rasura || 3) sequitur rasura || 4) a post θ
sup. scr. pro ε || 5) a sup. scr. ||

εβραδινεc tardas
ουπουce ubite
επεμψα misi
τιενραζεc quod egisti
5 παντα omnia
καλος bene
εδοκενμοι deditmihi
επιστολην epistolam
και ουπουεγτιν et ubi est

ουκεστινοδε nonest hic
οδεεστιν hic est
δοσαυτην daillam
ινα ut
και ιδο τιμοι et uideam mihi
εγραψεν scripserit
ουδεν coi nihil tibi
εινιαν dixerit
ουδεν nihil

10

15